

Efter Justitsministeriets opfattelse må anbringelse i isolation - også når sigtede er under 18 år - i visse tilfælde anses som et nødvendigt indgreb for at gennemføre en efterforskning og en rigtig pådømmelse af en sag. Justitsministeriet finder derfor ikke, at adgangen til isolationsanbringelse helt bør afskæres, for så vidt angår denne gruppe af personer.

Justitsministeriet er imidlertid enig i, at der over for personer under 18 år bør udvises meget stor tilbageholdenhed med at anvende isolation, og at der kun i sjældne undtagelsestilfælde kan blive tale om isolation, og da kun i helt kortvarige perioder.

At der bør udvises en sådan tilbageholdenhed følger allerede af den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 770 b, nr. 2. Det fremgår af denne bestemmelse, at der ved vurderingen af, om kravet om proportionalitet er opfyldt, skal tages hensyn til den særlige belastning, isolationsfængsling kan medføre på grund af f.eks. arrestantens unge alder. Isolationsfængsling af personer under 18 år vil således efter den foreslåede bestemmelse alene kunne iværksættes, når særlig tungtvejende grunde taler for, at varetægtsfængsling i isolation er nødvendig i den konkrete sag. Ved forlængelser af isolation ud over helt kortvarige perioder vil proportionalitetshensyn med stigende vægt tale imod fortsat isolation af personer under 18 år.

Det følger efter Justitsministeriets opfattelse således af den foreslåede udformning af proportionalitetsgrundsætningen, at isolationsfængsling af arrestanter under 18 år kun helt undtagelsesvis kan komme på tale, typisk når den påsigtede kriminalitet er meget alvorlig og da kun i et kortere tidsrum.

Henset til at det må antages, at isolationsfængsling udgør særlig belastning af arrestanter under 18 år, finder Justitsministeriet imidlertid, at der bør fastsættes en ufravigelig overgrænse på 8 uger for isolation af disse personer. Justitsministeriet foreslår, at denne overgrænse skal gælde uanset arten af den påsigtede kriminalitet. Der henvises til pkt. 2.7. nedenfor.

Det kan i øvrigt oplyses, at Højesteret den 28. maj 1999 afsagde kendelse i en sag om isolationsfængsling af 2 personer under 18 år.

Sagen vedrørte to personer, der var sigtet for i forening at have begået et særlig farligt røveri mod en pengetransport under anvendelse af et skarpladt haglgevær. De to personer, der på det tidspunkt var henholdsvis 16 år og 9 måneder og 15 år og 8 måneder, blev under et grundlovsforhør i byretten den 28. maj 1998 varetægtsfængslet i isolation i 13 dage. Byrettens fængslingskendelser blev stadfæstet af Østre Landsret ved kendelser af 29. maj 1998.

Ved kendelser af 10. juni 1998 bestemte byretten, at fortsat varetægtsfængsling skulle ske i surrogat. Disse kendelser blev køret til Østre Landsret, der den 11. juni 1998 omgjorde byrettens afgørelse. Østre Landsrets kendelser blev herefter køret til Højesteret. Der var under sagen bl.a. rejst spørgsmål om, hvorvidt varetægtsfængsling i isolation af personer under 18 år er i strid med FN-konventionen om barnets rettigheder og den europæiske menneskerettighedskonvention.

Højesteret fastslog i sin kendelse, at hverken retsplejelovens § 770 b, artikel 37 (c) i FN-konventionen om barnets rettigheder eller artikel 3 i den europæiske menneskerettighedskonvention udelukker, at der kan ske varetægtsfængsling i isolation af unge under 18 år.

Højesteret udtalte imidlertid, at der over for unge under 18 år bør udvises den yderste tilbageholdenhed med anvendelse af varetægtsfængsling i isolation, og at denne foranstaltning kun bør bringes i anvendelse over for unge under 18 år, såfremt der foreligger helt ekstraordinære omstændigheder, som kan berettiggende dette. Højesteret fandt, at der i den konkrete sag ikke forelå sådanne helt ekstraordinære omstændigheder. Landsretten burde derfor have truffet bestemmelse om anbringelse af de to unge i egnede sociale institutioner som fængslingsurrogat, jf. retsplejelovens § 765.

Med lovforslaget opretholdes den retstilstand, der er fastslået af Højesteret.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 16 (retsplejelovens § 770 a og § 770 b).

2.7. Tidsbegrænsninger for isolation

2.7.1. Gældende ret

De gældende bestemmelser om isolation i retsplejelovens § 770 c, til dels jf. § 767, stk. 1, indeholder et krav om, at der ved en afgørelse om isolation fastsættes en frist for indgrebets længde. Denne frist skal være så kort som mulig. Ved iværksættelse af isolation må fristen for indgrebets længde ikke overstige 2 uger. Fristen kan forlænges med højst 4 uger ad gangen.

Endvidere gælder efter retsplejelovens § 770 a, stk. 2, en absolut tidsmæssig begrænsning på 8 uger for anvendelse af (fuldstændig) isolation, medmindre sigtelsen angår en lovovertrædelse, som efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller mere. For lovovertrædelser, der efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller mere, gælder der ikke nogen tidsbegrænsning for isolation.